Ředitelství státních drah v Ústí n./Lab.

PAMĚTNÍ KNIHA

dopravního / staničního úřadu OSD BRNIŠTĚ

(r a z í t k o)

Díl první

Založeno 1. ledna 1946.

Ukončeno 19

Adm 371 - ok (07601) Hav. L. I. 46

1

Stanice: OSD BRNIŠTĚ Přednosta: Václav T r i t a .

Rok: Úvod. Zpracovatel: Josef Kamenský

Tato pamětní kniha počíná rokem 1924. Bližší údaje z let 1924 - 1938 viz v opisech pamětní knihy /:příloha 1:/ z těchto let.

Stanice B r n i š t ě leží v severovýchodních Čechách na tak zv. ústecko - teplické dráze, v trati Lovosice - Liberec. Tato trať byla postavena podle dochovaných zápisů v opisech této pamětní knihy stanice Brniště, v létech 1899 - 1900. Na stavbě dráhy bylo zaměstnáno asi 4.6000 dělníků, většinou Italů a Slovinců.

Pro sepisování pamětní knihy je určena oblast od km 104.0 - 110.0.

Stanice leží v dolině jen 298.008 m nad mořem. Tato dolina, různě členěná, obklopena je kol dokola mnohými kopci, tu vyššími, tu zase nižšími a skýtá lidskému oku lahodný pohled. Kraj čistě zemědělský. Přes to, že je takřka na úpatí Lužických hor, je dosti úrodný.

Nádraží, osamoceno v polích, je umístěno mezi obcemi Luhovem, vzdáleným asi 10 min. a Brništěm, kamž je pěšky dobrých 15 minut. Ke stanici gravituje však ještě značně velké okolí, zvláště směrem východním. Nejbližší železnice tímto směrem je vzdálena několik desítek kilometrů. Abychom uvedli nejdůležitější obce se stanoviska železnice, jsou to : Hamry na Jezeře, letovisko s továrnou na papír, Stráž pod Ralskem, městys a letovisko. Ve Stráži je menší továrna na hospodářské stroje, textilní továrna a sýrárna. V Brništi jsou 2 velké obchodní mlýny, menší továrna na hospodářské stroje a slévárna, cihelna a továrna na nábytek. Tato vyvážela své výrobky i do zahraničí /:do Turecka:/.

Důležitost stanice možno posouditi dle toho, že měla hned od počátku 3 koleje a to : I., III. a V. Pro uskladnění zboží má dosti velké skladiště, dále má 2 stanoviště pro výhybkáře a 2 obytné domky pro výhybkáře. Pěkná, jednopatrová staniční budova z červených cihel je typická stav-

Adm. 371 - sl (06601) Horák L. I. 46

Stanice: OSD BRNIŠTĚ Přednosta: Václav T r i t a .

Rok: Úvod. Zpracovatel: Josef Kamensky

ba staničních budov snad na celé trati ústecko - teplické dráhy.

Prvním správcem stanice byl staniční mistr Karel Bischof, který skončil v roce 1902 sebevraždou. Jeho nástupcem stal se stan. mistr Fr. Czerny. Zaměstnanci byli všesměs Němci. Teprve v roce 1924 byli sem přeloženi 4 zaměstnanci Češi z vnitrozemí. Téhož roku byl sem přeložen z Teplic n./Met. oficiál Adolf Žižka jako správce stanice.

Do jízdního řádu zařazen jeden pár rychlíků 91/92.

Následkem zvýšení dopravy a tím i přepravy zboží, povolen stanici od 1. února 1925 druhý výpravčí.

Hlavní, ovšem nemilou událostí v roce 1926 byla srážka vlaků v naší stanici, ku které došlo na Velký pátek dne 2. dubna 1926. Následkem nesprávně postavené výhybky najel rychlík čís. 92 na nákl. vlak čís. 8874, stojící ve stanici. Na štěstí srážka si nevyžádala obětí na lidských životech. Přibyvšímu železničnímu lékaři se přihlásilo jen 17 lidí s lehčími zraněními, kteří byli na místě ošetřeni. Bližší viz v přiloženém opise pamětní knihy. Dne 12./VII. vyšinul mezi stanicemi Brniště a Mimoň za jízdy vl. 954 vůz uprostřed vlaku. U vozu zlomila se osa. Trať byla na 2 hodiny zatarasena.

Další nehoda se přihodila za jízdy vlaku 8878 dne 26.X., kdy vyšinul služební vůz a vlak byl roztržen na na 3 díly. Vlak měl přípřež. Na trati z Brniště do Mimoně se přípřežní stroj utrhl. Strojvedoucí přípřežního stroje zpozorovav to, zastavil, ale tak nešikovně, že na něho vlak třikrát najel, takže oba stroje se staly další jízdy neschopnými. Trať byla po 6 hodin zatarasena.

Dne 4. května byla trať vybavena traťovými telefony, při čemž bateriový proud zvonkových linek byl přeměněn na proud indukční.

Pamětní knihy díl I , vložka 1

Stanice: OSD BRNIŠTĚ Přednosta: Václav T r i t a .

Rok: Úvod. Zpracovatel: Josef Kamensky

V jarním jízdním řádu od 15. května 1927 zařazen druhý pár rychlíků čís. 67/68.V měsíci čer vnu zahájena pravidelná silniční autobusová doprava ke všem vlakům natrati Hamry - Stráž - Brniště nádraží a zpět.Koncese soukromá.V tomto roce začala též prvně řepná kampaň.

V roce 1928 zavedeny jízdním řádem od 15./V. noční vlaky 919/920 a to jen v neděli.
Dne 8. září konalo se hlavní veřejné soudní přelíčení proti bývalému výpomocnému dělníku-výhybkáři Ladislavu Ruttemu a spol. ve věci srážky vlaků R 92 s vl. 8874 v roce 1926.Škoda na vozech činila Kč 43.648.34,na vrchní stavbě Kčl.306.27 a zraněným cestujícím vyplaceno bylo Kč 137.000.--.Řepná kampaň byla o 50 % slabší.
Ve stanici postaveny 2 stožárové lampy systém "Ajax" a to jedna u staniční budovy a druhá u skladiště.

Následkem katastrofální zimy roku 1928/1929 byla doprava snížena v době od 14./II. do 22./III. o 2 rychlíky,3 vlaky osobní a 1-2 vlaky nákladní denně.Novým jízdním řádem od 15./V. 1929 zavedena nepřetržitá noční služba, což si vyžádalo rozmnožení personálu o 2 výhybkáře.V Brništi zřízena přes odpor německého obyvatelstva česká škola,zatím pro 7 dětí.Řepná kampaň nebyla,pěstování cukrovky zaniklo.Letovisko Hamry na Jezeře a Stráž pod. Ralskem měly letos o 50 % větší návštěvu.V prosinci postavil II. odbor pro udržování dráhy v Čes. Lípě budku pro výhybkáře na II. stanovišti.

V roce 1929/1930 byla zima tak mírná,že sníh zůstal ležet jen 2 dny.Novým jízdním řádem od 15./V. zaveden v trati Čs. Lípa - Liberec a zpět jeden pár sběrných nákladních vlaků.Na kopci Tlustci zřídila firma ing. Cincibuch a Šimůnek čedičový lom.Dosavadní správce stanice vrch. ofic. A. Žižka přeložen do Skutče města a jeho místo zau-

jal ofic. Václav Klepetko.

V roce 1931 přesto,že v době od 15./V. do 15./IX zastavovaly zde rychlíky 67/68,byla osobní přeprava slabá proto,že se právě v této době opravovala silnice Brniště - Hamry.Autobus jezdil do Vel. Grunova.

Rychlíky čís. 67/68 zastavovaly zde i po dobu lázeňské sezony v roce 1932.Frekvence u R 68 slabá následkem začínající hospodářské krise,která postihla i zdejší průmysl a letoviska.

Rovněž v roce 1933 zastavovaly po dobu lázeňské sezony rychlíky 67/68,ale frekvence trvající hospodářskou krisí slabá.Závody pracovaly omezeně,návštěva lázní slabá. Stav personálu snížen o 1 výpravčího a 2 výhybkáře.

V roce 1934 zastavoval zde již jen R 67.Frekvence slabá.Závody pracovaly dále omezeně,návštěva lázní slabá. Druhý výpravčí střídá po jednom dni v týdnu stanice Blíževedly,Zahrádky u Čes. Lípy a Karlov pod Ještě.Tři dny komerční výpomoc v Brništi.

V roce 1935 žádných zvláštních událostí nebylo. Tak jako léta minulá zastavoval zde v lázeňské sezoně rychlík 67.Frekvence osob proti roku minulému byla mnohem slabší následkem trvající hospodářské krise a německých devisových opatření.

V červenci 1936 provedeno vloupání do skladiště zboží a odcizeno za Kč 1.600.- zboží.Pachatel nevypátrán. Přeprava osob a zboží proti loňskému roku trochu stoupla. Majitelka velkostatku Sedliště,Češka,pronajala tento Němci Honemajerovi,který teprve nedávno získal československou státní příslušnost.

Zmíněný velkostatek prodala pí Rosenbergová v r. 1937 Němci Honemajerovi.Zavedeno elektrické osvětlení,které začalo fungovati dnem 15./XII. 1937.V prosinci proveden pokus o vyloupení skladiště.Pachatel zahnán pomoc. zaměstnancem

Stanice ČSD BRNIŠTĚ Přednosta: Václav T r i t a .

Rok: Ú v o d Zpracovatel: Josef Kamenský

Karlem Zoulem.

Rozhodnutím velmocí:Vel. Britanie,Francie a Německa bylo Československo nuceno v říjnu 1938 odstoupiti pohraniční území Německu.Čeští museli naše pohraničí vyklidit.Stanice Brniště evakuovala ráno ve 4 hod. dne 8. října evakuačním vlakem,který vyjel z Liberce.Stanici přebírali říšští Němci.Z devíti zaměstnanců evakuovalo 5 do Rožďalovic.Byli to:správce stanice Klepetko,výpravčí Žemla,výhybkáři Hrásky a Bakeš a staniční pomocník.Zůstali a do služeb říšskoněmeckých drah přešli:Špičák Bedřich,Zoul Karel,Tichoher a výpravčí Linke.Byli to Němci anebo za Němce se přihlásili.

Toto vše nám pověděl výhybkář Jos. Hrásky,který jediný se po druhé světové válce do stanice Brniště vrátil.

Pamětní knihy díl I , vložka 2

Stanice: OSD BRNIŠTĚ Přednosta: Vaclav T r i t a .

Rok: 1945 Zpracovatel: Josef Kamensky

Konečně po šesti letech odloučení našich pohraničních území, dočkáváme se všichni věrní Čechové okamžiku znovupřevzetí našich železnic od okupantů v těchto územích. Nadšeně s novou chutí do radostné práce, nastupujeme do obsazovacího vlaku, který nás odváží do našich starých, krásných území. Vystupujeme na pěkné, malé stanici - B R N I Š T Ě .

Obsazovacím vlakem dne 2. června dojeli: provozní ofic. Václav Trita jako správce stanice, elév st. drah Stanislav Záliš, výpr. vlaků a pom. zam. Josef Kučera, jako výhybkář. Druhý den přijeli dělníci: Jan Šťastný a Bohumil Ježek. Další zaměstnanci se dostavili: výhybkář Josef Hrásky dne 5. června, dělník-výhybkář Jaromír Kraus dne 18. července a dělník Václav Živnůstka 11. července. Poslední železničář-Němec byl odsunut začátkem srpna. Byl to výpr. vl. Weindlich. Za něho byl sem dirigován výpr. vl. Pouček z Dolní Smržovky.

Protože jsme měli ze začátku jen jednoho výhybkáře, nemohli jsme dopravní službu od Němců hned převzít a museli se spokojit jen dozorem na výkon služby německých zaměstnanců. Naše zaměstnance, kteří byli přijati věsměs po revoluci, jsme si museli teprve zacvičit.

V noci z 8. na 9. června měla být stanice přepadena. Nádraží bylo silně ostřelováno z lesa kopce Tlustce a z lesíka za stanicí směrem k Vel. Grunovu, takže jsme se octli v křížové kulometné palbě. Na naše telefonické volání o pomoc dostavili se vojáci oddílů Rudé i naší armády /: Rusové i s dělostřelectvem :/. Stanici ve velikém oblouku obklíčili a útočníky, SSmanny v počtu asi 25 mužů, zajali.

Pomáhali jsme též vydatně při prvém a největším odsunu Němců z Luhova, Brniště, Jáchymova a Hlomýždí. Odsun proveden ještě v červnu.

Doprava byla slabá a hodně nepravidelná, jak ani po tak dlouhém a strašlivém válečném ničení nemohlo jinak být.

Pamětní knihy díl I , vložka 2

Stanice: OSD BRNIŠTĚ Přednosta: Václav T r i t a .

Rok: 1945 Zpracovatel: Josef Kamensky

Jelo celkem 8 vlaků denně, z toho 6 osobních a 2 nákladní. Vzdor tomu, měla jak osobní atk i nákladní pokladna velké příjmy; důsledek to osídlování vráceného pohraničí Čechy z vnitrozemí.

Služba se koná : výpravčí vl. 18/30, jednou týdně vystřídání /36 hod./, výhybkáři 24/24 bez vystřídání. Od října zřízeno nové ředitelství státních drah v Ústí n./L. s účinností až od 1. ledna 1946. Patří k němu i naše trať až po Liberec.

Jiných, pro dráhu důležitých událostí, tohoto roku nebylo.

Pamětní knihy díl I. , vložka 2

8

Stanice: ČSD BRNIŠTĚ Přednosta: Vaclav T r i t a .

Rok: 1946 Zpracovatel: Josef Kamensky

Zima 1945/1946 byla velice mírná.
V lednu byl z Hostinného do Brniště přeložen dělní-výpravčí vl. Vlastislav Sucharda za výpr. vl. eleva st. dr. Stanislava Záliše, který byl přeložen do Josefova-Jaroměře. Dnem 1. května odešel výpr. vl. elev st. dr. Jaroslav Motyčka do Žamberka a přišel výpr. vl. prov. ofic. Josef Kamenský. Stále měnení výpravčích tím bylo ukončeno.

Osídlování pohraničí v přilehlých obcích se pomalu končilo již v jarních měsících, což se ukázalo na výnosu osobní i nakladní pokladny. Přesto ale osobní pokladna vykazovala od jara do podzimu úctyhodné měsíční příjmy. Dík za to jedině letoviskům Hamrům a Stráži, z nichž byla zřízena rekreační střediska pro repatrianty.

Doprava vlaku se zlepšila již od září 1945 na 8 vlaku osobních. Nákladní vlaky jezdily podle potřeby a to někdy až sedm zaden.

Od nového jízdního řádu t.j. od 6.V. 1946 byla již doprava pravidlená. Od 1. září jezdí z Brniště do Liberce dělnicky vlak čís. 933. Náležitosti pro tento vlak dojdou vlakem 902.

Dnem 6. září byl v Brnisti zaveden noční klid po vl. 909 t.j. od 19.50 hod. do 05.00 hod.. Počet zaměstnanců stanoven normovací komisí na: 1 správce stanice III/7, 2 vypravci vl. v III/7 z toho jeden jako vystřídač stanic: Brniště, Karlov pod Ješt. a Schönbach-Žibřidice, 5 výhybkárů a 1 síla jako výpomoc v komerční službe v III/7. a 1 stanic. pomocník.

Továrna fmy Wagner v nar. správě /:výroba nábytku:/ likviduje. Dráze tím ubývá větší přepravce.

V řepné kampani naloženo jen 6 vozů cukrovkou. Pro mobilisaci pracovních sil k zajištění "Dvouletky" dán k disposici dělník-výhybkár Jan Šťastný, jako zámečník.

Pamětní knihy díl I. , vložka 2

9

Stanice: OSD BRNIŠTĚ Přednosta: Václav T r i t n

Rok: 1946 Zpracovatel: Josef Kamensky

V Hamrech na Jeseře upevňovalo letos své zdraví, ohrožené dlouhou válkou, mnoho zahraničních studentů a to z Belgie, Holandska, Francie a SSSR. Byly tu též děti sovětského velvyslance u naší vlády, pana Zorina.

Pamětní knihy díl I. , vložka 3

Stanice: Brniště Přednosta: Václav Trita

Rok: 1948 Zpracovatel: Jos. Kamenský

V roce 1948 nebylo v železničním provozu žádných zvláštních událostí, které by se týkaly naší stanice.

Výhybkář Josef Hrásky byl dán dnem 1. dubna 1948 do trvalé výslužby. Za něho byl knám přeložen z Prahy - Vršovic pom. zam. Václav Kovář, který byl ale v březnu zase od nás přeložen do Jablonného v Podj. Stav zaměstnanců byl tím snížen z 8 na 7.

Změnou jízdního řádu od 9.V. 1948 byl zaveden vl. vl. 933 v celé trati Česká Lípa - Liberec a přidán nový os. vl. 904. U vl. 8782 byla zrušena osobní doprava.

Bramborová kampaň byla slabší, zato řepná kampaň byla o 320 % silnější než roku předešlého.

V létě byly obnoveny výhybky čís. 7 a 4.

Slavnosti otevření " Rekreakčního střediska" v Hamru na Jezeře, konané v srpnu 1948, zúčastnili se p. předseda vlády s. Ant. Zápotocký a min. informací s. V. Kopecký.

Hlavním cílem všech zaměstnanců zdejší stanice v r. 1948 bylo, - a to zvláště po památném únoru - zapojiti se do úsilí naší lidově demokratické vlády, dospěti co nedříve k socialismu.

Poněvadž všichni zaměstnanci, včetně úředníků, jsou původem z dělnických rodin, jsou také všichni již od mládí přesvědčenými socialisty. Únorové, vítězné zakončení revoluce bylo proto přijato všemi zaměstnanci s velikou radostí. V naší stanici nemáme zpátečníků a ani bychom jich ve svém středu netrpěli.

Protože stav zaměstnanců zdejší služebny jest již snížen na nejmenší možnou míru, musí všichni i s přednostou přiložiti ruku k dílu, A že to umíme dosvědčuje to, že jsme byli v VII kole Národní soutěže v dopravě - obor komerční služby, na druhém místě z celého ředitelského okrsku.

V rámci 30 mil. odpracovaných hodin, které darovala KSČ republice, odpracovali jsme jeden každý 30 hod.

Pamětní knihy díl ....., vložka .....

Stanice: Brniště Přednosta: Václav Trita

Rok: 1948 Zpracovatel: Jos. Kamenský

ve své obci.Kromě toho jsme všichni pomáhali zdejším rolníkům o senách,na žních,na bramborách atd.

Z uvedeného jest patrno,že zaměstnanci jsou politicky vysoce uvědomělí a že heslo : " Jen zvýšeným pracovním výko nem dospějeme k socialismu" - si vzali všichni ~~k srd~~ k srdci.

V Brništi dne. 10. února 1949

Přednosta stanice

Pamětní knihy díl ....., vložka .....

12

ČSD BRNIŠTĚ
94 133

Ředitelství státních drah
odd. II/3
v Hradci Králové

K pozkazu 721/3-II-45 stanice Brniště oznamuje. Stanice Brniště do příchodu československých zaměstnanců byla pod správou přednosty Schlegla. Byla převzata československými zaměstnanci dne 2. června 1945 v 17 hod. Stanici převzal provozní oficiál Třída Václav od stanice Turnov a byl také úředním listem čís. 7. t. r. ku zdejší služebně přeložen. Předání stanice dělo se úplně v klidu, bez zasahování ozbrojených oddílů (partyzánů) kteří vlak obsazovací doprovázeli. Trať ani služebna poškozena nebyla. V místě byla sice skupina partyzánů, ale 1/2 hod. vzdálena. Jiných vojenských útvarů ani četnictvo ~~pr~~ v místě při obsazování nebylo. Jiných dokladů a zpráv z doby okupace a prvních dnů květnových stanice Brniště nemá.

ČSD BRNIŠTĚ 10. IX. 45
Ředitelství státních drah v Hradci Králové
Došlo 12 IX. 1945
Číslo
příl.

Přednosta stanice
Třída Václav